St. 20 poštnina plačana v gotovini (Conto corrente con la posta) v Trstu, v petek 23. januarja 1925. Posamezna številka 20 cent. Letnik L.

EDINOST

Izhaja, izvzemši ponedeljek, vsak dan [illegible] uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. [illegible] pisma se ne sprejemajo. rokopisi [illegible] — Odgovorni urednik Prof. F. Peric. — Lastnik tiskarna [illegible] tiskarne E[illegible] znaša za mesec L 7.—, 3 mesece [illegible] 32.— in za inozemstvo mesečno 5 lir več. — [illegible] uredništva in up[illegible]

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm.) — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 40 cent osmrtnice, zahvale, poslanice in vabila po L 1.—, oglasi denarnih zavodov mm po L 2 — Mali oglasi po 20 cent. beseda, najmanj pa L 2. — Oglasi, naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega štev. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Narodna knjižnica LJUBLJANA – Jubilejna

Svarilen zgled

Na Dunaju imajo že blizu trideset let pekarsko zadružno podjetje v velikem slogu, takoimenovane «Hammerbrotwerke», ki pokriva okoli dve petini potrebščine dunajskega prebivalstva na kruhu. To podjetje je ustanovila socijalno demokratična stranka z velikimi nadami. Računala je, da bo to podjetje, ki je eno največjih v sedanji Avstriji, nekak regulator cen kruha ter da bo donašalo stranki tudi političen dobiček. Toda kmalu se je pokazalo, da je previsoko segala s svojimi nadami. Že pred dvema letoma je morala oddati štirideset od sto svojega deleža, ker si je bila naložila breme, ki je presegalo njene moči. Pa tudi te svoje pozicije v skrčeni meri ni mogla vzdržati. Te dni se je socijalno-demokratična stranka povsem ločila od tega ogromnega podjetja: **podjetje je prešlo popolnoma v privatno posest!**

Že dolgo se je govorilo, da se mora to podjetje boriti z velikimi težavami in da povzroča najhujše skrbi avstrijski socijalni demokraciji. Te zadnje dni pa, ko je moralo povodom aretacije svojega ravnatelja znatno znižati cene kruha, je prišlo v nevzdržljiv položaj in edina pot iz zagate je bila, da je socijalno demokratična stranka prepustila podjetje v privatno posest. V krogih socijalne demokracije se v polni meri zavedajo načelne in praktične pomembnosti te prodaje. Glavno socijalno demokratično glasilo govori odkrito o porazu in težkih pogreškah. Priznava, da je bila ustanovitev tega podjetja preveč drzen eksperiment. Vztrajali da so ob neznanskih žrtvah, sedaj pa da niso mogli dalje: Stranka se mora — piše «Arbeiter Zeitung» — umakniti s položaja, ki ga je bila zavzela z naskokom, če se noče izlagati nevarnosti še hujših porazov. Toda ta umik — pravi — ne ostane brez koristi, če bodo znali črpati pouk iz storjenih pogrešk. Pouk namreč, da se posamezne stopnje razvoja ne smejo preskakovati ter da za sedaj ni druge poti do lastnega izdelovanja, nego počasno, postopno, **organično razvijajoče se spopolnjevanje zadružništva!**

Podčrtali smo ta zaključek, ki ga izvaja socijalno demokratično glasilo iz nezgode s podjetjem «Hammerbrotwerke», kar bodi tudi nam v svarilen zgled! Tudi naše ljudstvo je spoznalo važnost zadružništva za gospodarski napredek. Zato se je krepko oprijelo zadružne misli ter si je že ustvarilo zadružno organizacijo, na katero smemo gledati s polnim zadovoljstvom in zadoščenjem. In želja vsakega pravega prijatelja ljudstva mora biti, da bi se ta stavba samopomoči čim dalje spopolnjevala. Korist ljudstva zahteva, da se to delo spopolnjevanja vztrajno nadaljuje. Toda svarilni zgled mogočnega dunajskega podjetja nas uči, da mora biti to stremljenje smotreno in previdno, da se ne sme preveč nagliti in nalagati zadružništvu nalog, ki jim ni dorastlo.

Avstrijsko socijalno demokracijo je zadela huda nezgoda, ker je hotela preveč nagliti, ker si je domnevala, da more preko noči spremeniti sedanji kapitalistični gospodarski red, odpraviti zasebno gospodarstvo ter nasilno poseči v dosedanji proces izdelovanja. Izkustvo s podjetjem «Hammerbrotwerke» jim je doneslo grenak pouk. Zlasti jih je poučilo tudi, da so bili v usodni zmoti, ko so mislili pri tem podjetju, da se morajo uvaževati le politični nagibi brez ozira na dane razmere. Vsako gospodarsko podjetje na korist ljudstva krepi tudi stranko, ki v tem ljudstvu ima svoje korenike. Tudi gospodarstvo je en del politike. Politična strast, posebno pohlep po moči, pa nas ne sme zaslepiti v toliko, da bi precenjevali svoje sile in prezirali težkoče in zapreke, katere imamo premagati. Bolje je torej, da niti ne začnemo gospodarskega podjetja, ako mu nismo kos, nego da ga dovedemo do navideznega sijaja in potem z njim propademo, kakor se je zgodilo z gornjim podjetjem. Vsak tak polom škoduje ne samo prizadetim, temveč tudi zadružni misli sploh.

Seja ministrskega sveta

RIM, 22. Danes ob 11. uri se je sestal ministrski svet v palači Viminale. Navzočni so bili vsi ministri. Notranji minister on. Federzoni je poročal o notranjem položaju; ugotovil je, da vlada v državi zopet mir. Nato je ministrski svet razpravljal o zadevah običajne uprave. Prihodnja seja se bo vršila v soboto ob 10. uri.

Otvoritev zasedanja višjega sveta za izseljevanje

RIM, 22. Danes ob 10.30 je ministrski predsednik on. Mussolini otvoril zasedanje višjega sveta za izseljevanje.

Tehnika v Turinu zaprta

TURIN, 22. Med dijaki na tukajšnji tehniki se nadaljuje gibanje proti Gentilejevi reformi in pa proti ukrepu ravnatelja politehnike. Prišlo je do novih incidentov. V odsotnosti ravnatelja prof. Colomettija, je dal ing. Guidi zapreti politehniko do nadaljnih ukrepov.

Mednarodna razstava usnja v Milanu

MILAN, 22. Danes je bila otvorjena v palači lepih umetnosti prva mednarodna razstava usnja in usnjenih izdelkov. Otvoritve so se udeležili tudi konzuli inozemskih držav.

Seja senata

Reforma zakona o borzah - Odprava eskomptne pravice na borzah

RIM, 22. Današnja seja senata se je pričela, kakor običajno, ob 15. uri. Predsedoval je sen. Tittoni. Pri razpravi o zakonu, ki odobrava protokol glede mednarodnega trgovinskega razsodišča, podpisan v Ženevi 24. sept. 1923. je sen. Ricci Federico izjavil, da se bo vzdržal glasovanja. Zahteval je, da se protokol odpove kakor hitro bo odobren, ker niso interesi italijanskih trgovcev in italijanskega jezika dovolj zavarovani.

Nadalje je senat razpravljal o izpremenitvi v zakon ukaza od 15. aprila 1924. s katerim se minister za narodno gospodarstvo pooblašča, da prekliče čl. 15. zakona od 20. marca 1923 o pogodbah glede delnic delniških družb. Poročevalec sen. Supino je predlagal v imenu osrednjega urada naslednjo resolucijo: «Senat poziva vlado, da požuri reformo zakona od 20. marca 1923 o ureditvi borz, tako da se odpravijo na borzah pri sklepanju kupčij eskomptne pravice (diritto di sconto); mesto tega naj se vladi poveri, da to pravico zopet vzpostavi v izjemnih okolščinah v svrho zaščite javnega kredita. Pravica do eskompta je bila uvedena, da se prepreči prodaja vrednostnih papirjev «allo scoperto», prodaja, ki povzroči padanje teh papirjev; pri tem trpi država veliko škodo, ako gre za državne papirje. Toda uvedba eskomptne pravice se ni obnesla, ker ni preprečila špekulacije z državnimi papirji. Tudi trgovskim papirjem ni eskomptna pravica prav nič koristila. Radi tega je najbolje, da se zopet odpravi in pooblasti vlado, da jo uvede le v izjemnih slučajih. Minister narodnega gospodarstva Nava izjavi, da sprejme resolucijo, ter naznani senatu, da je že v pripravi reforma borznega zakona ter da bo v kratkem predložena parlamentu v razpravo.

Predsednik zaključi sejo ob 18. uri. Prihodnja seja se bo vršila jutri ob 15. uri.

Omejitev naseljevanja Italijanov na grških otokih

RIM, 22. Grška vlada je izdala naredbo, po kateri se prepoveduje prodaja nepremičnin na Krfu, Hiosu, Itileni in Samosu italijanskim državljanom.

Konkordat z Nemčijo?

RIM, 22. Po podpisu konkordata med Bavarsko in Sv. stolico se poda nuncij Pacelli v Berlin, da se pogaja z nemško vlado v svrho uresničenja konkordata med Sveto stolico in Nemčijo.

Internacija Radićevih pristašev

Objava pogodbe med Radićem in Ogrsko

ZAGREB, 22. (Izv.) Drja. Mačeka in njegove tovariše je kmalu po aretaciji zaslišal politični referent policijskega ravnateljstva Cvetko Horvat. Odkazal jim je posebno sobo v II. nadstropju. Pri tem jim je vročil odlok policijskega ravnateljstva, ki odreja internacijo drja. Mačeka in njegovih tovarišev iz naslednjih razlogov. Iz dokumentov, ki jih ima policija na razpolago proti vodstvu HRSS, je razvidno, da je centralni odbor HRSS razpravljal o prevzetju oblasti, organiziral je oddelke borcev, ki naj bi nastopili proti orožništvu in armadi. Ker obstoji bojazen, da bo centralni odbor nadaljeval z akcijo, ki stremi za proglasitvijo neodvisne Hrvatske izven mednarodno priznanega ozemlja kraljevine SHS, je policijsko ravnateljstvo odredilo internacijo drja. Mačeka in njegovih tovarišev v zagrebški policijski vojašnici v Vlaški ulici. Dr. Maček in njegovi tovariši so nato izjavili, da se bodo poslužili pravice pritožbe na velikega župana.

Policija postopa z obtoženci zelo milo. Na razpolago imajo časopise, knjige; smejo se skupno razgovarjati in izprehajati po dvorišču. Na razpolago imajo tudi kopalnico. Opravljajo lahko tudi svoje zasebne posle. K zaslišanju jih bodo spremili na sodnijo detektivi.

BEOGRAD, 22. (Izv.) Notranji minister Maksimović je dal objaviti dokument, ki najbolj kompromitira Radića, t. j. pogodbo z Madžarsko. Listina je zelo obsežna.

Minister Žerjav brani dr. Pivka

Zadeva ministra Šurmina pojasnjena

BEOGRAD, 22. (Izv.) Politično življenje postaja po pravoslavnih praznikih čedalje bolj živahno. Zadeva trgovinskega ministra Šurmina je sedaj rešena. V vladnih krogih smatrajo vso zadevo za plod opozicijskih intrig. V Beograd sta se vrnila z agitacijskega potovanja ministra Lukinić in Pribičević. Tudi Radićev disident Lovreković se je vrnil v Beograd.

Danes je posetil ministrskega predsednika Pašića minister Žerjav, da mu poroča o položaju v Sloveniji. S Pašićem se je razgovarjal cele dve uri. Dr. Žerjav je protestiral proti postopanju radikalcev v Mariboru, ki pripadajo k skupini drja. Ravniharja. Ta skupina da v svojem listu blati predvsem kandidata narodnega bloka drja. Pivka. Pašić je obsodil tako delovanje ter obljubil Žerjavu, da bo ukrenil vse potrebno, da se da drju. Pivku primerno zadoščenje.

Prvi direktni vlak Beograd-Sarajevo

BEOGRAD, 22. Dne 24. t. m. ob 18. uri odide iz Beograda prvi direktni vlak po novo otvorjeni progi Užice-Vardište v Sarajevo.

Proglasitev republike v Albaniji

TIRANA, 22. (Izv.) Albanska konstituanta je imela prvi dve seji v Tirani. O položaju v državi je poročal Ahmed Zogu. Nato se je vršila volitev predsednika skupščine. Izvoljen je bil Ešer Kašeri, bivši ministrski predsednik; za podpredsednika Dželamin Zogu, Ahmedov brat. Po petminutnem odmoru je skupščina svečano izrekla sožalje za Seradom Kašerijem, ki je padel pri Skadru.

Na včerajšnji seji pa je skupščina proglasila republiko in določila, da bo včerajšnji dan državni praznik.

Razvrstitev članov ljubljanskega Narodnega gledališča

BEOGRAD, 22. Ministrski vest je danes na predlog ministra prosvete odobril razvrstitev vsega osobja pri drami in operi ljubljanskega Narodnega gledališča, kakor jo je sestavila uprava gledališča.

Gospodarske koncesije inozemcem v ZSSR

Višina tujih kreditov, ki so bili nakazani v l. 1924 sovjetski državi

MOSKVA, 22. Član glavnega odbora za dajanje koncesij Preobraženski je izjavil, da so stopile v tekočem mesecu v ZSSR sledeče koncesije v veljavo: šest koncesij za izkoriščanje gozdov, deset za izkoriščanje zlatih rudnikov in petrolejskih vrelcev, sedem za industrijo in šest za poljedelstvo. Poleg tega je bilo izdano dovoljenje 40 tujim trgovskim hišam, da vršijo trgovske posle na ozemlju Z SSR. Tekom leta 1924 je inozemski kapital nakazal sovjetski Rusiji kredite v znesku 17 milijonov 600 tisoč rubljev. Ta koncesijonirana podjetja so plačala sovjetski državi v letu 1924 13 milijonov davkov. V njih je zaposlenih 18 tisoč delavcev. Pri tem ni vštet tudi petrolejski vrelec Kuznecky, pri katerem je zaposlenih več sto tujih delavcev.

Čičerinove izjave o rusko-japonski pogodbi

MOSKVA, 22. Zastopnikom tiska je izjavil Čičerin glede rusko-japonske pogodbe sledeče: Pogodba dokazuje, da ima ZSSR na skrajnem vzhodu trdno pozicijo, ki utegne Japonski v slučaju težkoč mnogo koristiti. Čičerin omenja nadalje, da je bil prvemu sovjetskemu zastopniku na japonskih tleh Joffeju prirejen prisrčen sprejem, dokaz velikih simpatij japonskih mas napram ZSSR. Na poslednjih pogajajih med ZSSR in Japonsko je vladalo med zastopniki obeh držav največje soglasje.

Trockega naslednik v rdeči armadi

MOSKVA, 22. Na mesto Trockega je bil izvoljen za ljudskega komisarja vojne in mornarice njegov prejšnji tajnik Fraunze, ki je po rodu baltski Nemec.

Obletnica Leninove smrti

MOSKVA, 22. Po vsej sovjetski republiki se je včeraj praznovala obletnica Leninove smrti. V vseh mestih so bile razobešene žalne zastave in se vršila žalna zborovanja. Pošte in brzojavi so prekinile delo za 10 minut v znak žalosti.

Boj z anarhisti v Sofiji

SOFIJA, 22. Včeraj ob štirih popoldne je policija obkolila hišo, v kateri sta bivala dva anarhista. Eden izmed teh je pred nekaj dnevi ustrelil kriminalnega uradnika Stefanova. Ker se anarhista na poziv policistov nista hotela predati, so poslednji hišo zažgali. Anarhista sta zgorela s hišo vred.

Vsebina japonsko-ruske pogodbe

Vse pogodbe carske vlade se razveljavijo Japonska izprazni otok Sahalin

PEKING, 22. Kakor poroča zastopnik «United Press», predvideva sporazum, ki je bil včeraj tu podpisan med Japonsko in Rusijo, priznanje sovjetske Rusije s trenutkom, ko se sporazum ratificira. Ratifikacija se izvrši najkasneje v dveh tednih. Vprašanje ureditve dolgov carske vlade se uredi kasneje. Vse pogodbe carske vlade se razveljavijo. V veljavi ostane le portsmouthska pogodba. Ta omejitev ima svoj razlog v rusko-kitajskem prijateljstvu. Japonska in Rusija si medsebojno priznata privilegije v trgovini in pri izdajanju potnih listov. Obe državi se obvežete, da se vzdržita propagande na ozemlju ene izmed navedenih dežel. Japonska izprazni otok Sahalin, katerega je prevzela uradno Rusija začetkom leta 1924; vendar pa si Japonska pridrži pravico, da eksploatira za dobo petdesetih let polovico znanih rudokopov in petrolejskih vrelcev. Poleg tega se obveže Japonska, da ne podpiše pod nobenim pogojem protokola o Besarabiji.

Resolucije poljskih strank radi gdanskih incidentov

VARŠAVA, 22. Vse poljske stranke so predložile poslanski zbornici ostre resolucije glede gdanskih incidentov. Zahtevajo, da se pravno razmerje med Gdanskim in Poljsko čimprej razčisti.

Izvrševanje washingtonske pogodbe

LONDON, 22. Vojna ladja «Monarch» je bila potopljena v bližini otokov Sily in to v izvrševanju washingtonske pogodbe za splošno razorožitev. Služila je za cilj pri strelnih vojah zračnih sil, lahkih križark in velikih vojnih ladij. Prvi napad na ladjo so izvršili aeroplani, ki so ji prizadajali z bombami veliko škode, nato so stopile v akcijo lahke križarke, dokler jo niso popolnoma uničile velike vojne ladje s streljanjem iz topov.

Herriot v nevarnosti v senatu?

PARIZ, 22. Odprava poslaništva pri Vatikanu, odnošaji z Moskvo in Tunis, to so tri vprašanja, ki obvladujejo razprave v parlamentu o zunanji politiki. Stališče opozicije v teh treh vprašanjih je, da se ohrani poslaništvo, da se zahteva garancije od sovjetov in da se uredi čimprej tunisko vprašanje brez koncesij, ki bi škodile interesom in ugledu Francije. Vlada pa s svoje strani vztraja na tem, da je treba pretrgati diplomatske odnošaje s Sv. stolico, se trudi, da bi ublažila nasprotstva, ki obstojajo napram Rusiji, ter zahteva v bistvu le priznanje starih dolgov s strani sovjetske vlade. Gledé vprašanja Tunisa je Quai d'Orsay v zadregi radi zamotanosti te zadeve, pa tudi za to, da ne bi ranil samoljubja Italijanov, katero je pri tem sporu taka prizadeto.

Omembe vredna so razmotrivanja vladnega glasila «Paris Soir», ki upošteva možnost, da bi mogla vlada doživeti v senatu kako neljubo presenečenje, s temi-le besedami:

«Upamo, da ne bo hotela vlada spraviti radi tega vprašanja svoj obstoj v nevarnost. V zbornici ji je zagotovljena večina, medtem ko pade prav lahko v senatu. Ako pride na dan s vprašanjem zaupnice, bi dala s tem orožje v roke opoziciji, ki skuša pripraviti visoko zbornico do tega, da bi nastopila proti splošni volilni pravici. To bi bila prekrasna prilika za starčke senata, - da bi strmoglavili Herriota. Ne smemo dati sedaj take prilike našim nasprotnikom. Zastavimo svoje sile na trdnejših tleh bistvenih reform.»

Spor med poslansko zbornico in senatom, to je med zmernejšimi silami ter onimi strank levice, grozi postati resen. Ustvarja se prava ofenziva, ki se ne omejuje več na opomine ali časniška izzivanja, ampak zadevlje bistvo parlamentarnega gibanja pod vodstvom socijalistov.

Listi ugibljejo tudi o posledicah, ki bi mogle nastati vsled kakega nasprotovanja s strani senata. V skupinah levice se pogreša vsaka določena smer. Medtem ko napada «Quotidien» senat in mu grozi z razpustitvijo, obžaluje «Ere Nouvelle» kričanje nekaterih skrajnih levičarjev, kričanje, ki ga imenuje neumestno in polno neprilik. Glasilo levice zatrjuje, da bi razpustitev senata bila zmota; zahtevati razpustitev da je že pogrešek.

Komunizem v Franciji

Slika kongresa francoskih komunistov

PARIZ, 22. Tu se je vršil v pondeljek kongres francoskih komunistov. Kongres je nudil pravo sliko nesloge, ki vlada med posameznimi komunističnimi voditelji. Vsak govornik je napadal najostrejše svojega predgovornika. Tudi Rappoport je bil predmet strastnih napadov. Poslancu Doriotu se je očitalo, da je nezanesljiv komunist. Komunistični voditelj iz dijonskega okraja je izstopil iz tretje internacijonale.

Načrt za kontrolo francoskih bank

PARIZ, 22. Poslanec Castanett je predložil zbornici zakonski načrt za ureditev kontrole nad francoskimi bankami. Po tem načrtu ne more postati bankir v Franciji oni, ki nima francoskega državljanstva, ki ni še dovršil 25 leto in ne uživa vseh civilnih in političnih pravic. Predlog predvideva, da se sestavi vrhovni bančni svet, da se uvedejo kontrolni komisarji, ki nadzorujejo proračun bank, in da se podvržejo tem določbam tudi inozemske banke na francoskih tleh.

Krasin o carskih dolgovih napram Franciji

Višina odškodnine za lastnike starih ruskih vrednostnih papirjev

PARIZ, 22. Uredniku lista «Matin» je izjavil Krasin glede carskih dolgov napram Franciji sledeče: Pri tem vprašanju je treba predvsem ločiti priznanje dolgov od pogodbe, ki nalaga delno likvidacijo posojila. Ne sme se nikakor pričakovati, da se bo sovjetska vlada izjavila, da prevzame odgovornost za dolgove carske vlade. Vendar pa hočejo sovjeti plačati te dolgove v mejah gospodarske sposobnosti in to seveda pod pogojem, da se nakažejo Rusiji potrebna sredstva v svrho pospešitve gospodarske obnove. Imejitelji ruskih vrednostnih papirjev pridejo do primerne odškodnine lahko na ta način, da jih zamenjajo z delnicami ruskih poljedelskih in industrijskih podjetij. Za stare ruske vrednostne papirje zamorejo dobiti inozemski kapitalisti 50 do 60 procentov njihove nominalne vrednosti od imenovanih podjetij. Ostanek pripada sovjetski državni blagajni.

Obenem je dostavil Krasin, da sovjetska zakonodaja zabranjuje, da bi tuji kapitalisti z vrednostnimi papirji dosegli pretirane koristi. Svoj pogovor je zaključil Krasin tako-le: Sovjetska vlada nikakor ne more spremeniti socialne oblike, ki jo je ustvarila Rusija. Kljub temu je mogoče se pogajati z Rusijo v svrho rešitve vprašanja dolgov.

Potres v Turčiji

CARIGRAD, 22. Močan potres je razdejal pet vasi v anatolski provinci Ardahan. Pod razvalinami hiš so našli 148 mrtvih in veliko število ranjencev. Poginilo je tudi mnogo živine. 2000 ljudi je brez strehe.

Lutherjev odgovor govornikom

v debati o vladni deklaraciji

BERLIN, 22. Nocoj, na koncu drugega dneva splošne razprave o vladnih izjavah je kancelar Luther povzel za besedo ter odgovoril raznim govornikom. Kancelar je ugotovil, da so odobrili program vlade za zunanjo politiko skoro vsi poslanci, ne izvzeti niti demokrati in socijalisti. Z ozirom na izpraznitev Porurja, ki se bo morala izvršiti najkasneje 15. avgusta t. l., je kancelar izjavil, da ima nemška vlada v rokah važne listine francoske vlade, katere potrjujejo, da se ni nič spremenilo na francosko-belgijski izjavi, ki je bila podana na londonski konferenci z ozirom na zadnji rok za izpraznitev ruhrske kotline. Kancelar je zaključil svoj govor z zatrditvijo, da je vlada hotela ustvariti kolikor mogoče široko podlago za svoje politične smernice in je radi tega sporazumno z vsemi svojimi člani sklenila braniti sedanjo obliko države.

Državni zbor odobril vladno deklaracijo

BERLIN, 22. Državni zbor je odobril vladne izjave z 246 glasovi proti 170. Komunisti in socijalisti so glasovali proti, demokrati so se vzdržali glasovanja, medtem ko je center skoraj soglasno volil za vlado.

Luksemburška vlada demisijonirala

LUKSEMBURG, 22. Vlada je potrdila svojo ostavko vsled zavrnitve železniške konvencije med Belgijo in Luksemburgom. Nadvojvodinja si je pridržala vsako odločitev.

Bratianu o romunskem posojilu

Skepticizem londonskih bankirjev

LONDON, 22. Romunski finančni minister Bratianu je izjavil, da namerava najeti v Angliji državno posojilo. V londonskih bančnih krogih pa se širi mnenje, da pogajanja za to posojilo ne bodo uspela, ker je angleška petrolejska industrija hudo oškodovana radi rudarskega zakona v Romuniji.

Amnestija v španski vojski

MADRID, 22. Kralj je podpisal dekret, na podlagi katerega se pomilostijo vsi vojaki in mornarji, ki so bili obsojeni na zaporne kazni radi kršenja discipline. Politični krogi zatrjujejo, da je bil izdan ta dekret na prigovarjanje generala Primo De Rivera, ki se je ravnokar povrnil iz Maroka v Španijo ter si hoče pridobiti zaupanje med španskim ljudstvom, katero je radi nesrečnih vojaških operacij v Maroku jako nenaklonjeno diktatorju De Rivera.

Primo De Riveda v Madridu

MADRID, 22. Predsednika direktorija gen. Primo De Rivera je prispel v Madrid. Na postaji so ga sprejeli člani direktorija in številna množica, ki je diktatorja pozdravljala.

Španci obstreljujejo obrežje Algesiras

TANGER, 22. Španci, ki se nahajajo med Teheriffom in Punta Malabato so pričeli obstreljevati obrežje Algesirasa.

Španci mečejo bombe na nedolžne

TANGER, 22. Tukajšnji listi energično protestirajo proti ponovnemu metanju bomb na nevtralno tangersko ozemlje. Ni še dognano, ali so bombe padle s španskega letala vsled kake nesreče ali pa pomotoma. Pri španski vladi je bil vložen protest proti takemu početanju. Včeraj je zopet padla ena bomba na nevtralna tla. Pri tem je bil ubit en francoski vojak. Med prebivalstvom vlada silno razburjenje.

Nabiranje fondov za katedralo sv. Pavla

LONDON, 22. Dekan in celokupni kapitelj staroslavne katedrale sv. Pavla sta izdala potom lista «Times» poziv za javno nabiranje fondov, ki so potrebni za popravo te bazilike. Nabrana je bila v Angliji že visoka vsota; ker pa je za ohranitev cerkve potreben četrt milijona šterlingov, se bo nabiral denar v ta namen tudi izven Anglije.

Vas zgorela

BELLUNO, 22. Včeraj ob 16. uri je v frakciji Brusadaz občine Zoldo Alto začelo goreti v nekem seniku. Vsled vetra se je ogenj hitro razširil. Na mesto nesreče so prišle takoj vojaške čete, a njih trud ni imel vsled pomanjkanja vode nikakega vspeha. Ogenj je v kratkem času upepelil 13 hiš in cerkev. Dvanajst družin je brez strehe.

Frakcijo Brusadaz je pred 10 leti zadela ravno taka nesreča in pol vasi je takrat zgorelo. Vzrok požara je še neznan.

Spominjajte se ob vsaki priliki „Dijaške Matice“

DNEVNE VESTI

Iz življenja našega ljudstva

V Račicah, v občini buzetski, učiteljuje neki gospod Rizzi iz južne Italije. Muči se in trudi, da bi kaj naučil deco. Uspeha seveda ne more imeti, ker on ne razume otrok in otroci ne njega. Sicer pa je uljuden z našimi ljudmi in občuje prijazno tudi z najboljšimi narodnjaki. Vsakdo poreče, da je učitelj, ki želi biti v dobrih odnošajih z ljudstvom, le vse hvale vreden. Drugače velemožni gospod župan v Buzetu. Pozval je ono siroto učitelja na odgovor ter mu naročil svoja boljša «navodila» za nadaljnje postopanje z našimi ljudmi! Kako so se glasila ta navodila, si lahko mislimo.

Ta slučaj je kaj poučen in značilen. Kaže, kako sovražno je razpoloženje proti našemu ljudstvu v tistih, ki vedrijo in oblačijo. Tudi učitelj, ki živi med ljudstvom in ki naj bi mu bil prijatelj in svetovalec, mora živeti v sovraštvu z njim, če hoče biti dobro zapisan v knjigi mogotcev!! Propovedniki sovraštva kro'ijo danes usodo našemu ljudstvu! Taka politika se praktično izvaja širom vse Istre. To ljudstvo želi ljubezni! Učitelja pa, četudi je tujerodec, ki hoče živeti z ljudstvom po zapovedi ljubezni, kličejo na odgovor! Tako si predstavljajo ti fanatiki — mirno sožitje!!

***

Iz Ilirske Bistrice nam pišejo:

Kakor drugod po naši pokra'ini, tako so se tudi pri nas vršile pri več osebah te dni hišne preiskave. Uspeh seveda negativen. Ljudstvo se vprašuje, čemu to v tako mirnem in delavnem okraju kakor je naš. Upajmo, da je bila to samo formalnost, ukazana s kako okrožnico. Sicer pa je socijalno in gospodarsko sožitje med Slovenci in Italijani pri nas tako, da bi lahko uživali malo več zaupanja pri lokalnih oblastvih, ki bi nas vendar enkrat lahko poznala. Značilno za naše čase je, da zadostuje, da je Slovenec malo bolj vnet sotrudnik kulturnega društva in da ima že med prvimi hišno preiskavo ne glede na dejstvo, da je obenem rezervni častnik kr. italijanske armade in da so ga tisti, ki so mu podelili to čast, poznali nekoliko od bliže. — Bistrica je skrajno resen in trezen kraj, od jutra do večera se vse trudi pri poštenemu delu. Čemu potem o prvi priliki tako gorostasno nepoznavanje razmer? Naj bo to nalašč ali pa nehote, v redu ni. Ali še nismo prišli do spoznanja, da je zahrbtnost lastnost, ki je Slovenec ne pozna, posebno pa ne dobrodu.ni Notranjec?

Tri mesteca našega jezika v južni Italiji

Ta tri mesteca, v katerih se govori srbsko-hrvatski jezik, se nahajajo severno od Puglie, kakih 20 kilometrov zračne daljave od obali Jadranskega morja; v školiji Termoli in v pokrajini Molise ali Campobasso. Ta tri mesteca imajo imena Acquaviva Collecroce; San Felice Slavo in Montemitro. Vsa tri imajo skupno 5000 duš. Njih prebivalstvo govori še danes srbsko-hrvatsko narečje, toda z nekim starinskim razteganjem in s prilično italijansko primesjo. V te kraje se je priseljevalo naše l udstvo večkratno, ko je bežalo pred Turki. Zadnji so se preseli tja pred tristo leti. Bili so iz krajev ob ustju Neretve, a vodja jim je bil iz plemena Mirko. Ta družina še živi v tistih odd.ljenih krajih. Vprašanje pokoljenja teh priseljencev je uglo.ovil dr. Josip Smodlaka na podlagi ustnih sporočil v tistih naših kolonijah in v Dalmaciji in pa na podlagi priimkov in govora. Njihovo narečje je proučil znanstveno prof. dr. Milan Rešetar. Oba sta častna občana mesteca Acquaviva. Po nekih ohranjenih narodnih pesmih bi bilo soditi, da so tam tudi ostanki starejših doseljencev iz zadarske okolice. V novejših časih se vedno bolj širi italijanski jezik potom šole in vojaške službe. Vendar govorijo še vsi — izvzemši nekaj gospodarskih hiš — med seboj in zunaj hiše v na.em jeziku. Je celo takih — seveda jih je le malo — ki ne znajo niti besede italijanski. V prejšnjih časih je bil naš jezik veliko bolj razširjen v onih krajih. Govoril se je v več nego 20 mestih, ki pa so danes vsa poitalijančena. Kako pa se je ohranil v gori rečenih treh mestih? V starejših časih so prihajali tja dalmatinski brodarji, ki so se pogosto shajali z brati v onih mestecih. Razgovarjali so se v čistem srbsko-hrvatskem jeziku. Tudi v novejših časih je ob'skalo več Dalmatincev te naše kolonije, znanstvenikov in umetnikov. Tako tudi dr. Smodlaka, danes jugoslovenski poslanik pri Vatikanu. Govoril je tudi na nekem zborovanju v Acquaviva v srbsko-hrvatskem jeziku. Sporočil jim je pozdrav iz stare domovine, ki so ga sprejeli s solzami v očeh.

Tako posnemljemo po «Istarski Ri'eči». Danes so ti jugoslovenski priseljenci le še zgodovinsko-etnična zanimivost. O kakem narodno-političnem udejstvovanju seveda ni govora. So kakor drevo, ki mu nedostaja luči, zraka in vode. Suha veja, odsekana od debla. Da pa jih veseli, če slišijo srbsko-hrvatsko besedo iz ust soplemenjakov, je naraven narodno- psihološki pojav. Saj — kri ni voda!

ŽENSKO DOBRODELNO UDRUŽENJE

je prevzelo božično obdarovanje otroških vrtcev: pri Sv. Jakobu, Sv. Ivanu, Sv. M. Magd. v Rocolu in na Vrdelci ter s tem olajšalo breme svoji posestrini «Ženski podružnici Šolskega društva», da je posledn.a mogla uspešneje obdarovati šolske otroke naše šentjakobske .ole.

Obdarovanih je bilo v otroškem vrtcu pri Sv. Jakobu 79 dečkov in 82 deklic. Skupno 161 otrok. Dečki so prijeli blago za hlačke in deklice blago za oblekce, 5 dečkov in 2 deklici, ki so manj potrebni, so prejeli žepne rutice. V otroškem vrtcu Sv. Ivana je prejelo 30 dečkov blago za hlačice in deloma za tople srajčke, a 34 deklic blago za oblekce. Na tem vrtcu je bilo obdarovanih 64 otrok. V vrtcu pri Sv. M. Magdaleni je prejelo 44 dečkov blago za hlačke, a 54 deklic blago za oblekce. Obdarovanih je bilo 98 otrok. V otroškem vrtcu v Rocolu je bilo obdarovanih 48 otrok, in sicer je prejelo 15 dečkov blago za hlačke in 1 deček čevlje; 31 deklic je prejelo blago za oblekce in 1 deklica čevlje.

V otroškem vrtcu na Vrdelci je prejelo 33 dečkov blago za hlačke in 22 deklic blago za oblekce. 6 deklic je prejelo volnene oblekce. Skupaj je bilo obdarovanih na tem vrtcu 61 otrok. V vseh petih vrtcih je bilo obdarovanih 432 otrok in sicer 201 deček in 231 deklic.

Žensko dobrodelno udruženje se tem potom iskreno zahvaljuje marljivim nabiralkam, gdč. vrtnaricam Zmagoslavi Godinovi, Zofki Maraževi, Ivanki Mahničevi in Amaliji Gregoričevi za nabiran.e prispevkov. Zahvaljuje se tudi vsem cenjenim darovalcem, ki so v navedeno svrho prispevali. — Bog plati!

***

Po svojem odseku v Barkovljah je Žensko dobrodelno udruženje» obdarovalo 130 šolskih otrok. V to svrho se je porabilo volilo, katero je zapustila blagopokojna naša tamošnja udruženka g.a M. Švageljnova našemu udruženju. Kar je manjkalo za kritje stroškov obdarovanja, so nabrale naše tamošnje udruženke. — Otroci so prejeli deloma blago za obleke (deklice) in hlačke (dečki), a deloma so bili obdarovani s knjigami, ročnimi deli in drugimi šolskimi potrebščinami. Iskrena hvala vsem, ki so pomagali, da je moglo na.e udruženje tudi tukaj vršiti svojo dobrodelno mis.jo. —D—

POPOLNA NOVOST ZA JULIJSKO KRAJINO

je «Pogumni krojaček», pravljična igra v štirih slikah, ki jo uprizori «Čitalnica» pri Sv. Jakobu. Igra je duhovita dramatizacija Grimmove pravljice, ki te vodi v veselem razpoloženju v pokrajine, kjer se uresničujejo želje, če so še tako drzne. Igro režira g. Terčič. Nastopi ves ensambel «Čitalnice» in še drugi. Za odrasle se vrši predstava v nedeljo zvečer ob 8. uri, k tej predstavi bo dovoljen vstop otrokom samo v spremstvu staršev. Ker vlada za to mladinsko predstavo izredno zanimanje, naj se vsakdo pr.skrbi listke že v predprodaji (v nedeljo od 10-13), da bo preprečen tako zvečer naval na blagajno.

— **Polom Banke Adriatike. - Aretacija trgovca Feinerja.** Predvčerajšnjim je bil aretiran član upravnega sveta Banke Adrijatike trgovec Leopold Feiner. Osumljen je sleparije na škodo banke za znesek treh milijonov lir. Sleparija se je izvršila po dosedanjih vesteh na ta način, da je trgovec Feiner, ko je začelo iti banki slabo, dal blagajni na razpolago 3 milijone lir, katere pa je potem zopet dvignil, ne da bi bil ta kredit zabeležen v blagajniških knjigah. Na ta način je postal g. Feiner upnik Banke Adrijatike za znesek treh milijonov, ne da bi bil vplačal omenjenega zneska.

Aretacija trgovca Feinerja se je odredila na podlagi ovadbe, ki jo je vložil pri sodišču upravnik konkurzne mase, Leopold Feiner je bil aretiran na svojem stanovanju v ul. Mercato vecchio št. 1., od koder je bil prepeljan najprej na kvesturo in potem v zapore v ul. Coroneo.

— **Eksekvatur kita'skemu konzulu.** Z dnem 11. januarja 1925. je bil podeljen g. Ceng-Ji-Fu eksekvatur, ki ga pooblašča za vršenje poslov kitajskega konzula s sedežem v Trstu.

— **Solnčni mrk.** Prat'ke napovedujejo za jutri popoldne predstavo na nebeškem svodu, kateri bodo mogli prisostvovati tako nekam kakor gledalci prvega razreda le prebivalci majhnega pasa ob meji med Kanado in Združenimi državami, medtem ko bomo mi le malo imeli od tega prizora. Gre namreč za mrk solnca, ki bo pri nas le malo ali sploh neviden, ker bo solnce prej zašlo. Z nami bodo zastonj iskali solnca v njegovem mrku tudi Rimljani, ker bo zanje zašlo 1 minuto prezgodaj, medtem ko bodo opazovali v Milanu in v Genovi ta mrk 5 oziroma 7 minut pred solnčnim zahodom.

— **Važno za babice.** Tukajšnji občinski urad oznanja: Vse babice, ki vršijo svoj poklic v tržaški občini in ki se še niso prijavile v uradu ul. Riccardo Pitteri št. 2, I. n., bodisi ker so bile zadržane, bodisi ker niso bile pozvane, se pozivajo, da se pri'avijo tekom tega meseca. Uradne ure ob delavnikih od 11—12. Babice, ki se ne prijavijo, bodo izbrisane iz seznama pooblaščenih babic.

— **Po malariji okuženi kraji v Istri.** Uradni list «Gazzetta Ufficiale» je objavil te dni kr. odlok, s katerim se potrjuje seznam krajev, ki so v Istri proglašeni za okužene po malariji. To so sledeči kra'i:

Pula, Altura, Kavran, Galežana, Loborika, Ližnjan, Medulin, Muntić, Peroj, Pomer, Premantura, Šišan, Štinjan, Fažana, Vodnjan, Barban, Kanfanar, Sv. Vinčenat, Bale, Rovini, Piran, Osor, Nerezine, Veli Lošinj, Dračevac, Frati, Baderna, Mongeb, Monsalež, Žbandaj, Tar, Vrvari, Nova Vas, Fumtane, Lim, Sv. Lovreč Pazenatički, Novigrad (Cittanuova), Tinjan, Žminj, Cere, Plomin, Sumbreg, Vlahovo, Dobrava, Brgund i Sv. Martin pri Buzetu.

— **Mednarodni profesorski kongres v Beogradu.** Po poročilih iz Beograda je uprava profesorskega udružen.a pričela s pripravami za prireditev mednarodnega kongresa v Beogradu v smislu sklepa lanskega varšavskega kongresa.

— **Iz Beograda izgin'ajo ljudje.** V zadnjem času izginjajo v Beogradu mladi ljudje. Izsledovanje ostane navadno brez uspeha. Vzrok se pripisuje škodljivemu uplivu kinematografa in avanturističnih romanov. Nedavno so zopet izginili mladi ljudje: 10-letni Anton Broš, 17-letni vajenec Vladimir Popović, gojenka dekliškega doma Desanka Rajić in natakar Vladimir Jovičić.

Društvene vesti

— **Pevski zbor «Glasbene Matice».** Nocoj ob 7. uri vaja za moške, ob 8. uri vaja za ženski zbor. Ker je nastop pred durmi, bi bilo odveč pripomniti, da je polnoštevilnost in točnost nujno potrebna.

— **Slov. akad. fer. društvo «Balkan».** Danes, ob 8 pevska vaja, kjer zadnjič. Polnoštevilno!

— **Pevsko društvo «Ilirija»** bo imelo nocoj ob 8.30 svojo redno pevsko vajo. Ob tej priliki se bodo sprejemali novi člani — Odbor.

— **Zora.** Radi važne razprave so vsi nogometaši obvezani, da se snidejo danes točno ob 20 pod rojanskimi oboki. Danes ob 14. uri trening. — P. K.

— **S. K. «Val»** v Barkovljah priredi jutri prijateljski večer v dvorani gostilne «Adrija». Začetek ob 8. uri zvečer.

SPORT

— V nedeljo, ob 2.30 uri popoldne se bo vršila na igrišču «Vala» na Trsteniku prijateljska nogometna tekma med S. D. «Žarja» v Rojanu in sportnim klubom «Val» iz Barkovelj. Od prvih nastopov obeh čet je poteklo precej mesecev in sta med tem časom zaznamovali obe četi lep napredek. Ker bo četa «Zarje» pomnožena s prvovrstnimi igralci, bo nudila nedeljska tekma gotovo obilo užitka.

— **Sportno društvo «Adria» — Sv. Ivan.** V nedeljo 25. t. m. ob 11. uri zjutraj sestanek. Vsled važnosti dnevnega reda so naprošeni člani, da se ga polnoštevilno udeleže.

Iz tržaške pokrajine

— **Kopriva.** Tukajšnje pevsko in bral. društvo «Zarja» priredi dne 25. t. m. veselico v prostorih restavracije Zega. Začetek točno ob 15. Med točkami bo sviral salonski orkester iz Sežane. Po dokončani veselici prosta zabava. K obilni udeležbi vabi Odbor.

Iz tržaškega življenja

— **Poskušen samomor.** Včeraj popoldne se je v bližini pokopališča v Barkovljah zastrupil z lizolom 27-letni manufakturni agent Ivan Perper, stanujoč v ulici Bosco št. 50. Prepeljali so ga v nevarnem stanju v mestno bolnišnico.

Odkritje tolpe ponarejevalcev vrednostnih papirjev

Veliko število akcij paroplovne družbe «Cosulich» ponarejenih — Zaplemba tiskarskega materijala.

Že več dni se je v našem mestu govorilo, da krožijo na denarnem trgu izvrstno ponarejene akcije paroplovne družbe «Cosulich». Govorica ni bila brez podlage, kajti v zadnjem času je bilo opažati zelo živahno gibanje varnostnih organov okoli menjalnic in bančnih zavodov. Policija je bila očividno že na sledu razpečevalcem, čakala je le ugodne prilike, da poseže vmes.

Že dne 14. t. m. je trgovec Josip Vitale, stanujoč v ulici Cečilia de Rittmayer št. 18, javil na policijskem komisarijatu v ulici Imbriani, da je svoječasno prejel od nekega Andreja Gullina, stanu očega v Škorklji, Via Gattorno št. 365, v zastavo za posojilo v znesku 425 lir kartelo od 25 akcij paroplovne družbe «Cosulich». Ker ga je Gullina pooblastil, da sme v slučaju potrebe vnovčiti zastavljeni vrednostni papir, ga je Vitale po preteku več dni prodal nekemu Rihardu Battilana za 4000 lir. Battilana je od svoje strani hotel, vnovčiti akcijo pri denarnem zavodu «Banca Commerciale Triestina», kjer pa akcije niso sprejeli, ker so sumili, da je ponarejena. To se je ugotovilo kmalu potem ko je bil vrednostni papir predložen tozadevnemu verifikacijskemu .radu družbe «Cosulich».

Na podlagi Vitale-jevih izjav je bil Gullina aretiran. Mož se je izgovarjal, da je kupil vrednostni papir od neznane osebe. Izgovor je bil jalov, kajti že naslednji dan je bil «neznanec» identificiran v osebi 35-letnega mizarja Pia Radice, stanujočega v ulici Ferriera št. 31. Z aretacijo Radiceja se je začela zamotana štrena naglo odvijati. Policija je zvedela, da je 31-letni mešetar Iginij Cividin, stanujoč v ulici Vignola št. 4, prodal v menjalnici Tavella ponarejeno akcijo družbe «Cosulich». Ta akcija je romala potem v menjalnico «Banco Triestino» ter od tam v menjalnico Zucculin, kjer je bila končno zaplenjena. Nadaljna preiskava je privedla do aretacije menjalničarja Samuela Dan, ki je prodal na .račun neke gospe nekemu tržaškemu industrijalcu štiri ponarejene akcije. Končno je bil dne 18. t. m. aretiran bivši bančni uradnik Gualtiero Battilana, stanujoč v Škorklji — Sv. Peter št. 94, ki je bil voditelj sleparske tolpe.

Odkritje ponarejevalnice.

Po dolgem zasliševanju in soočbah aretirancev je bila končno pojasnjena tajnost, kje se nahaja skrivna delavnica za tiskanje vrednostnih papirjev. Dne 20. t. m., v prvih jutranjih urah, so varnostni organi v velikem številu nenadoma obkolili hišo št. 99 v Škorklji — Sv. Peter, kjer stanujeta zakonska Vuga, ter potrkali na vrata. Prišla je odpret 38-letna zasebnica Marija Vuga, ki se je kazala zelo začudeno spričo nepričakovanega obiska. To pa ni motilo varnostnih organov. Pričeli so natančno preiskavo, ki je imela presenetljiv uspeh. V luknji za pepel pri ognjišču so našli več klišejev, pod žimnico na postelji so pa iztaknili več litografičnih plošč; tekom nadaljne preiskave je prišlo na dan še več litografičnih plošč, klišejev in raznovrstnih drugih priprav za tiskanje akcij paroplovne družbe «Cosulich». Spričo tako kompromitujočega materijala je bila Marija Vuga aretirana, njenega moža, ki je po poklicu železničar in otroke so pa pustili na svobodi.

Odkritje tajne delavnice je pripravilo aretirance do tega, da so pri ponovnem zaslišanju, uvidevši, da jim tajitev nič ne pomaga, vse priznali. Na podlagi njihovih izjav sta bila aretirana še 33-letni kamnopisec Emerih Marzan, stanujoč v ulici Istria št. 10, ter 49-letni gostilničar Herminij Cecconi, stanujoč v zagati Canape št. 4. Slednji je svoj čas že prečepel 4 leta v zaporu radi razpečavanja ponarejenih bankovcev in tatvine.

Ponarejevalci so delali večinoma po noči. Vsa dela, kakor tudi razpečavanje ponarejenih akcij je vodil Battilana. Do sedaj ni še dognano, koliko akcij je bilo natisnjenih in razpečanih, verjetno pa je da je njih število zelo veliko, ker je «tiskarna» poslovala že več mesecev.

Policija nadaljuje preiskavo. Pričakujejo se nove aretacije.

Vesti iz Istre

— **Iz Herpelj.** Pevsko in bralno društvo «Zvezda» priredi dne 22. februarja t. l. običajno pustno veselico z raznovrstnim sporedom, katerega pravočasno objavimo. Toliko na znanje bratskim društvom. — Odbor.

— **Ilirska Bistrica.** (Volkovi.) Po gozdovih okrog Snežnika so se pojavili volkovi v večjem številu in delajo veliko škodo na divjačini in tudi na domači živini. Lovcu je le redko dana sreča, da bi naletel na volka, ovčar pa ne sme nositi pu.ke. Dobro bi bilo, da vzame kr. podprefektura na Voloskem vprašanje v pretres, kako bi se omejilo volčjo nadlego, ki se pojavlja vsako leto.

— **Nesreča ali zločin?** V Harijah so našli po noči 18. t. m. domačega vaščana Polha mrtvega na cesti na sredi vasi. — Vse kaže, da gre za nesrečo. Ni pa izključeno, da gre za kak zločin. To bo dognala sodna preiskava.

— **Pretep.** V nedeljo 18. t. m. je prišlo na Veliki Bukovici do pretepa v gostilni. Uspeh: Več lahko ranjenih, eden, neki Muha, težko. Vzrok: domača prerekanja. Pravi vzrok: Vino.

Vesti z Goriškega

ZVEZA PROSVETNIH DRUŠTEV

— **Iz Žabč.** Zgodilo se je končno ono, dolgo srčno zaželjeno! Imamo svoje, naše društvo, naše lastno, domače društvo. Odslej ne bo več treba le poslušati, ko bodo drugi prepevali, sami se bomo krepko glasili; odslej bomo sami lahko prikazovali na oderskih deskah usodo in trpljenje «Divjega lovca», sami bomo imeli svoj zakladek knjig, svojo bravnico.

Bili smo v zadregi, kako naj krotimo svojega novorojenega ljubljenca. Nobeno ime, ki smo ga slišali ni izražalo onega vzvišenega, svetlega, lepega, ki je zvenelo v naših dušah. Ko da bi pomladansko božje solnce posijalo v naša srca, zadehtelo rožno cvetje jablane, nam je bilo. «Pomlad» naj se imenuje, je zaklical nekdo. In govoril je vsem iz srca — saj pomlad se je naselila v naša srca. In krstili smo novorojenčka z imenom «Prosvetno društvo Pomlad».

Hvala «Zvezi prosvetnih društev», ki je pripomogla do uresničenja naših sanj, in nam bo pomagala v bodoče v stiskah in v solnčnih dneh. Veseli nas, da so nam naši vrli Tolminci oz. Zadložani ob strani, z vedno pomočjo na razpolago.

Mi, fantje in dekleta iz Žabč se pa oprimimo dela s takim navdušenjem, kakršno je bilo ta večer med nami, vztrajnosti in požrtvovalnosti naj nam ne manjka, in «Pomlad» bo cvetela, cvetela brez prestanka.

Požar po jugozapadni strani Nanosa

V nedeljo popoldne je iz neznanega vzroka nastal ogenj ob vznožju Nanosa kake 3 km od Št. Vida pri Vipavi proti Razdrtemu. Vsled močne burje se je ogenj hipoma razširil po pašnikih, mejah in borštih in v par urah uničil velike množine stelje in drv. Vsako gašenje oziroma omejevanje ognja bi bilo skoro brezuspe.no. Splošno se je mislilo, da se bo ogenj udušil ob skalnatih porobkih Nanosa, kar se pa žal ni uresničilo. V pondeljek zjutraj ob 4. uri je št. vidsko prebivalstvo vzbudila tromba gasilnega društva in prestrašeni občani so s strahom opazili, da se uniču'oči plameni še niso zadovoljili, pač pa da se nahaja vas Podgrič že v skrajni nevarnosti. Požarna bramba s kr. karabinerji je hitela ogroženi vasi na pomoč in je po trudapolnem delu tudi omejila ogenj. Medtem pa se je stran ognjenega navala z naglico bližala državnemu borovemu nasadu nad Št. Vidom. Položaj je postal skrajno nevaren ker bi bilo vsako omejevan.e požara v borovem nasadu vsled visoke trave in smolnatega lesa nemogoče. S tem so bile postavljene vasi Podboršt, Poreče in Dobrava, kakor tudi Hra-šče v zelo kritičen položaj. Kr. karabinerji in županstvo Št. Vid, videč opasnost, sta alarmirala vse moško prebivalstvo občine Št. Vid kakor tudi delavstvo z nove nanoške ceste in s skupnimi silami se je posrečilo preprečiti ognju dostop v borovino. Popoldne je dospelo tudi vipavsko vojaštvo na pomoč. Ob pobočju Nanosa je bil okrog 5. ure pop. ogenj deloma udušen, le tupatam so tleli še posamezni kresovi. Okrog 6. ure zvečer pa je dospela alarmantna vest z Nanosa, da je ogenj prodrl na vrhu Nanosa v takozvani «Turi» v državni borov nasad in da se nahaja Pižentova hiša na Nanosu v opasnosti. Kr. karabinerji so organizirali re.ilno ekspedicijo občinstva in vojaštva v spremstvu oficirjev in okrog 6.30 ure odkorakali na mesto nesreče. Vojaštvo in civilno prebivalstvo je neumorno gasilo do 7. ure zjutraj in le skrajni žilavosti se je posrečilo udušiti ogenj. Škoda, ki so jo pretrpeli nanoški uživalci, je ogromna, ki pa bi bila imela lahko naravnost katastrofalne posledice, če bi naši vrli gasilci, naše občinstvo, kr. karabinerji in vojaštvo ne vršili svoje dolžnosti s tako požrtvovalnostjo. Zahvala gre v prvi vrsti št. viškim gasilcem, g. brigadirju in njegovim karabinerjem kakor tudi g. maršalu in vojaški oblasti iz Vipave.

Borzna poročila.

DEVIZE Amsterdam od 980.— do 990.—; Belgia od 1?1.— do 1?4.50; Pariz od 130.75 do 131.25; London od 115.?? do 116.??; New York od 24.15 do 24.25; Španija od 34?.— do 347.—; Švica od 466.— do 469.—; Atene od 40.— do 42.—; Berlin od 5?3.— do 588.—; Bukarest od 12.25 do 12.75; Praga od 72.40 do 72.90; Ogrska od 0.0385 do 0.0342; Dunaj od 0.0340 do 0.0350; Zagreb od 39.35 do 39.85.

VALUTE: Avstrijske krone od 0.0340 do 0.0350; dinarji od 39.25 do 39.?5; dolarji od 24.10; do 24.20; novi po 20 frankov od 92.— do 93.— funt šterling od 115.80 do 116.??.

Benečijske obveznice 79.70.

ZAHVALA.

Globoko ginjeni po izrednih dokazih sočut'a ob priliki nenadomestljive izgube naše ljubljene

Antonije Martelanc

izražamo svojo največjo hvaležnost vsem blagim osebam, ki so bodisi s podarjenjem cvetja, s spremstvom k večnemu počitku, ali na katerikoli način izkazali zadnjo čast blagi pokojnici.

Posebno se zahvalju'emo barkovijanski mladinski godbi in pevskemu društvu «Adrija». — Vsem najsrčneiša zahvala.

BARKOVLJE, 22. januarja 1925.

136 ŽALUJOČI OSTALI

Poslano*)

V TRSTU

najpopolnejša izbera

POHIŠTVA

po najnižjih cenah

kakovost zajamčena

M. Steiner

Via Geppa 17 48

Velike zaloge v prosti luki.

Skladišče 2 A in skladišče 7.

— Pošiljatve na deželo zajamčene —

*) Za članke pod tem naslovom odgovarja uredništvo le toliko kolikor mu zakon velava.

Mali oglasi

AVTO ODPRT, tip Fiat št. 4 v popolnem stanju; se proda po ugodni ceni. Romeo Cipriani, Piazza Goldoni (vogal Ponte della Fabbra 2) 115

POROČNA SOBA, močna, s psiho in umivalnikom, se proda radi pomanjkanja prostora. Via Gatteri 23, vrata 19. 116

BABICA, avtorizirana, sprejema noseče. Zdravnik na razpolago. Dobra postrežba. Govori slovensko. Tajnost zajamčena. Slavec. Via Giulia 29. 64

POSESTVO v Ljubljani, obstoječe iz 4 hiš, velikega dvorišča in vrta, pripravno za trgovino, skladišča ali tovarno se proda. Cena in naslov se izveta pri upravništvu. 109

BABICA sprejema noseče. Ljubezniva oskrba. Sprejema dnevno. Madonnina 10-II. 113

DEKLE, ki je dovršilo štiri razrede ljudske in tri razrede meščanske šole, želi vstopiti kot učenka v večjo manufakturno trgovino v mestu ali na deželi. Naslov pri upravništvu.

a 69/24.

Prostovoljna dražba nepremičnin

Dne 26. januarja 1925 ob 10. uri, eventuelno še naslednji dan ob istem dnevnem času, se bodo prodajala na predlog upravitcljice zapuščine in dedinje po dne 9. maja 1924. umrlem Maksu Kopitarju

na javni prostovoljni dražbi

v Cerknici v hiši št. 59

zemljišča pod vl. št. 1491, 831 in 186 k. o. Cerknica, obsegajoča hišo št. 50 v Cerknici z gostilniškimi in prodajalniškimi prostori in opravo vred, gospodarskimi poslopji, vrtovi in njivo.

Vzklicna cena za vsa zemljišča z opravo vred znaša 360.000 dinarjev. Prodajalo se bo po skupinah ali vse skupno.

Natančnejši podatki in dražbeni pogoji so na vpogled pri podpisanem sodnem komisarju ali pri sodišču v Cerknici.

V CERKNICI, dne 19. januarja 1925.

Josip Kenda

(137) notar kot sodni komisar.

Zlato, srebro, krone, platin, zobovje 56

kupuje

Zlatarna ALBERT POVH

Trst, Via Ma zini 46

ALOJZIJ POVH

urar in zlatar

Piazza Garibaldi 2, I. n. Tel. 3-29

Lastna tovarna in delavnica. Prodaja, kupuje, popravlja vsakovrstne predmete. — Korist vsakega je, da se prepriča o cenah. 62

Najvišje cene plačujem za

K O Ž E

kun, zlatic, lisic,

dihurjev, vider, jazbecev, mačk veveric, krtov, divjih in domačih zajcev.

D. WINDSPACH

Trst, Via Cesare Battisti št. 10 II. nadstr., vrata 16 62

Sprejemajo se pošiljatve po pošti

PODLISTEK

W. Collins:

BREZ IMENA

(224)

Roman.

Obrnil se je, da pojde, toda vnovič se je okrenil in obstal.

«Vi ste bili vedno izvrstno dekle in zato zaslužite plačilo. Dam vam še en miglaj. Ali ste slišali v zadnjih dneh nekega pri durih povpraševati po vas? Že vidim, da ste slišali. Besedo na ušesa: To je bil gospod Kirke.»

Oddrobil je ven in Magdalena je še čula, kako je polglasno rekel strežnici: «Če bi kdo vprašal po tem, recite da je izdelovalec Wragge, a kroglice se prodajajo v ličnih škatljicah po 14 penijev vštevši kolek. Vzemite nekaj slik bolne dame, ki bi jo bili odpihnili kakor peresce, dokler ni začela jemati kroglice, zdaj pa si jo morete ogledati. Lepa hvala. Zbogom.»

Ko je Magdalena ostala sama, se ni čutila osamljena. Wragge je v resnici zaposlil njene misli. Uro za uro je premišljevala o skrivnostnem Kirkeju, dokler se ni zvečerilo in je zaslišala pri vratih njegov glas.

Še predno je mogla strežnica kaj reči, je sama odgovorila: «Jaz sem vam zelo zelo hvaležna za vaše dobrote.»

«Glejte, da ozdravite,» je odgovoril prijazno, «s tem bom bogato poplačan.»

Naslednjega jutra je izraziła gospodu Merricku željo, da bi rada šla s postelje in sedla na zofo v prednji sobi. Doktor jo je vprašal, če si želi izpremembe.

«Da,» je odgovorila, «rada bi govorila z gospodom Kirkejem.»

Zdravnik je dovolil, da jo naslednji dan neso v ono sobo, toda tisti dan ne sme nikogar sprejeti. Skušala ga je pregovoriti, toda ostal je pri besedi rekoč, da bi bilo to razburjenje zanjo še prehudo. Ko je odšel, je poskušala pregovoriti strežnico, toda tudi ta je ostala neizprosna.

Naslednjega dne so jo zavili v šale in jo nesli v sosednjo sobo na zofo, ki je bila izpremenjena v nekako posteljo. Na mizi poleg je dobila cvetlice in številko ilustriranega časopisa. Vpra.ala je, kdo je vse to pripravil? Strežnica, ki ni videla svarilnega pogleda zdravnikovega, je rekla, da je to gospod Kirke poskrbel, misleč, da jo bodo cvetlice in slike zabavale. Sedaj pa ni bilo več mogoče nasprotovati njeni želji, da bi videla gospoda Kirkeja. Zdravnik je šel ponj.

Z največjo napetostjo je zrla proti durim. Ko so se odprle, je zadvomila, ali je že kdaj videla to visoko postavo in iskreno zagorelo obličje. Toda bila je še preslabotna in preveč razburjena, da bi utegnila slediti svojemu spominu do Aldboroughа. Ni si razbijala dalje glave o tem in si ga je samo ogledala. Obstal je pri vznožju zofe in rekel nekaj prijaznih besed. Pomignila mu je, naj stopi bliže in mu ponudila svojo shujšano roko. Mehko jo je prijel in se vsedel zraven nje. Oba sta obmolknila. Na njegovem obličju je razločno brala njegovo sočutje in skrb zanjo. Trdno je držala njegovo roko v svoji kakor tedaj, ko jo je našel, samo da se je vršilo to sedaj zavedno. Zaman je skušala govoriti, oči so se ji zaprle in solze so ji počasi tekle po bledem obličju.